WAPENS EN MOTTO'S

DOOR

FRED. OUDSCHANS DENTZ

Evenals het officieele wapen in de kolonie Suriname het Nederlandsche is, evenzoo wordt in de kolonie Britsch Guyana (omvattende de drie vroeger Nederlandsche koloniën *Demerara*, *Essequibo* en *Berbice*) officieel het wapen van Groot-Brittanië en Ierland gebruikt. Maar daarnaast heeft Britsch-Guyana zijn eigen zinnebeeld. Feitelijk kan men van een wapen niet spreken — immers het Rijkswapen is het geldende wapen

— doch van een blazoën met een devies. Het is het bekende zeilend driemastschip omgeven door een band, waarop het motto „*Damus Petimusque Vicissim*”, gedekt door een kroon. Dit motto is ontleend aan *Ars Poetica* 11 van den Romeinschen dichter Horatius: „*Scimus et hanc veniam petimusque damusque vicissim*” beteekenende: „Dit recht eischen wijzelf en staan wij op onze beurt toe.”

Hij die dit motto aan de kolonie schonk was Sir Benjamin D'Urban, sedert 1824 Lt. Gouverneur van Demerary en Essequibo, die bij de vereeniging dezer koloniën met Berbice in 1831 benoemd werd tot Gouverneur over de vereenigde koloniën met den titel van „Governor and Commander in chief in and over the colony of British Guiana, comprising the colonies of Demerara ¹⁾, Essequibo and

¹⁾ Voor het eerst vinden wij hier in een officieel stuk den thans nog gebruikelijken naam *Demerara*, inplaats van het vroegere *Demerary*, welke

Berbice, and their dependencies; vice admiral of the same colony etc''.

Het motto is zeer toepasselijk. Beladen schepen brengen de voortbrengselen van het land weg om andere zaken daarvoor terug te brengen — wij geven en nemen. —

Het zeilschip komt ook voor op de postzegels van Britsch-Guyana. Echter ontbreekt daar het devies. Doch op de met zegel ingedrukte briefomslagen staan driemaster en devies beide afgebeeld (zonder kroon).

Een rijk beladen koopvaardijschip heet in het Engelsch „*Argosy*”. *Argosy* is een zeilschip van de grootste soort, zooals ze in de tijden van koningin Elisabeth werden gebruikt.

De „*Argosy Printing Co*” in Georgetown, die de gouvernementsdrukker is, en het dagblad „*The Daily Argosy*” uitgeeft, voert dan ook het bedoelde motto.

Op tal van uitgaven en geschriften wordt in Britsch-Guyana het scheepjeswapen met motto gevoerd.

Men ziet, de Engelsche regeering is ruimer van opvatting geweest dan de Nederlandsche. De ondervinding heeft nu eenmaal geleerd dat er behoefte bestaat aan een afzonderlijk zinnebeeld voor ieder der koloniën.

Het voeren van een zoogenaamd blazoën of wapen is zoowel door de Nederlandsche regeering als door het Koloniaal Bestuur bij verschillende gelegenheden bestreden. „Toch is de vraag” — zegt Mr. G. J. Fabius — ¹⁾ of dit standpunt op den duur kan worden volgehouden. Engeland — zegt genoemde schrijver — in zooveel opzichten de baanbreker in vragen van Staatsrecht — heeft dat zoo ingezien.

Ten aanzien van de onderscheidingsteekenen zijner koloniën heeft men reeds lang met het strenge souvereiniteitsbeginsel gebroken en eenig nadeel is daaruit nimmer voortgevloeid. En waarom zou het voeren van een eigen wapen door de rijksdeelen voor een souvereiniteitsbeginsel nadeeliger kunnen zijn dan in het moederland,

laatste naam in Suriname herhaaldelijk, soms ook in officieele stukken, wordt gebezigd.

¹⁾ Encyclopaedie van Ned. West.-Indië, blz. 732 vlg.

waar iedere provincie en iedere gemeente haar eigen bla-
zoen heeft.

Terecht zegt Jhr. L. C. van Panhuys ¹⁾ dat een regeling van het wapen het best zou kunnen geschieden bij K.B. de Hooge Raad van Adel gehoord (n.l. door wijziging van het K.B. van 23 April 1919, Staatsblad 181), te meer waar de Regeering zelf in het gebouw waarin het Ministerie van Koloniën is gevestigd in het in 1920 in gebruik genomen nieuwe bijgebouw het ambtelijk niet bestaande Surinaamsche wapen heeft doen aanbrengen en ook op den van Regeeringswege vervaardigden bladwijzer van den catalogus van de derde jaarbeurs te Utrecht, voor Suriname het zeilende schip als wapen is afgebeeld.

Het is — zegt Mr. Fabius — het karakter en in het bijzonder de koloniale politiek der Britsche natie, om evenals vóór haar het Romeinsche volk, ook voor nieuwe wijn gaarne oude vaten te behouden en zij heeft daarom voor Britsch-Guyana het oude scheepswapen laten voortbestaan.

Bij verschillende gelegenheden en in geschriften heb ik de wederinvoering van het Surinaamsche wapen bepleit, toen na mijn artikelen in de West van 1910 over het wapen van Suriname het Bestuur, na ruggespraak met het Opperbestuur in 1911, een einde maakte aan het vrij algemeen ambtelijk gebruik van het Surinaamsche wapen in de kolonie ²⁾.

Men heeft een goede gelegenheid om hiertoe over te gaan laten voorbijgaan n.l. 27 Februari 1917, toen de dag herdacht werd, waarop de kolonie Suriname voor 250 jaar aan Nederland kwam.

Zal het zilveren regeerings jubileum van H.M. de Koningin op 31 Augustus 1923, thans de wensch in vervulling doen gaan?

Paramaribo, 20 Juli 1923.

¹⁾ „Een afzonderlijk wapen van Suriname en Curaçao”. West.-Ind. Gids 1919, deel I, blz. 174/76.

²⁾ Voor het eerst verscheen het wapen van het Koninkrijk der Nederlanden weer op het Gouvernements Advertentieblad van 7 Maart 1911, No. 21.